

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ

για την πλήρωση μιας θέσης Καθηγητή, στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή, του Τομέα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου – Νομική Σχολή Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου» (εξέλιξη της κ. Κ. Παπακωνσταντίνου)

Έχοντας ορισθεί, κατά νόμο (απόφ. Γ.Σ. της Νομικής Σχολής Α.Π.Θ. – συνεδρ. 33/10-2-2015) μέλος της Ειδικής Επταμελούς Επιτροπής για την πλήρωση προκηρυχθείσας θέσης Καθηγητή, στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή, του Τομέα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου στο Τμήμα Νομικής του Α.Π.Θ. με γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου» (εξέλιξη της κ. Κ. Παπακωνσταντίνου), και στη συνέχεια αξιολογητής (απόφ. της Ειδικής Επταμελούς Επιτροπής – συνεδρ. 30-3-2015), ο υπογεγραμμένος Ιωάννης Ε. ΤΖΑΜΤΖΗΣ, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, υποβάλλω εμπρόθεσμα την παρούσα Έκθεση Αξιολόγησης σχετικά με το επιστημονικό, διδακτικό και διοικητικό έργο της μοναδικής υποψήφιας, κυρίας Καλλιόπης Παπακωνσταντινίου του Κωνσταντίνου, λέκτορα στο ως άνω Τμήμα του Α.Π.Θ. και με το αυτό γνωστικό αντικείμενο (Πρυτανική Πράξη Διορισμού αριθμ. 21647/25-11-2010 – ΦΕΚ 1293/31-12-2010 τ. Γ’).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η κυρία Καλλιόπη Παπακωνσταντινίου (γενν. 14-2-1968, στη Θεσσαλονίκη), απόφοιτη του Τμήματος Νομικής της Σχολής Ν.Ο.Π.Ε. του Α.Π.Θ. κατά 1990, εκπόνησε τη διδακτορική διατριβή της με τίτλο *Die collatio dotis: Mitgift und Miterben – Auseinandersetzung im römischen Recht*, στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Κολωνίας (Γερμανία) κάτω την εποπτεία του Καθηγητή Andreas Wacke, και ανακηρύχθηκε διδάκτωρ της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κολωνίας με διάκριση «*summa cum laude*» («άριστα») το 1997 [έκδοση του πονήματος στη Γερμανία, το 1998, με χορηγία της Deutsche Forschungsgemeinschaft].

Έχοντας ήδη αποκτήσει ή διευρύνει τις γνώσεις της στην επιγραφική, παπυρολογία και λατινική νομική ορολογία, παράλληλα προς την εκπόνηση της διατριβής της στο αυτό γερμανικό Πανεπιστήμιο, η υποψήφια έχει να παρουσιάσει περαιτέρω σπουδές στην παλαιογραφία: είναι απόφοιτος του διεισδυτικού κύκλου σπουδών Παλαιογραφικής Επιστήμης της Ι. Μον. Αγ. Θεοδώρας Θεσσαλονίκης (1998-2000) και της μονοετούς διάρκειας Παιδαγωγικής Σχολής ΠΑΤΕΣ–ΣΕΛΕΤΕ Θεσσαλονίκης, (1999-2000). Έχει άριστη γνώση της γερμανικής γλώσσας, πολύ καλή γνώση της αγγλικής και γαλλικής, ενώ κατανοεί απόλυτα τη γραπτή ιταλική

Εξ αντικειμένου, τίθεται προς αξιολόγηση το έργο της υποψήφιας από τον διορισμό της στη θέση λέκτορα Ιστορίας Δικαίου στη Νομική Σχολή του Α.Π.Θ. (Φεβρουάριος

2011) και εντεύθεν, λαμβανομένου πάντως υπ' όψιν του υποβάθρου το οποίο συνιστούν οι προηγούμενες δημοσιεύσεις της.

1- *Συμβολή στη μελέτη των λειτουργιών της δικαστικής απόφασης στην αρχαία Ελλάδα* (υπό έκδοση από τον Εκδοτικό Οίκο University Studio Press, στη σειρά *Πηγές και Μελέτες Ιστορίας Δικαίου*).

Στην υπό αξιολόγηση μονογραφία, η υποψήφια ασχολείται με το ζήτημα του δεσμευτικού χαρακτήρα των δικαστικών αποφάσεων και την εξέταση των λειτουργιών αυτών των τελευταίων στο αρχαίο ελληνικό δίκαιο, ιδίως το αττικό, ενώ ο πυρήνας της μελέτης προσδιορίζεται από την φράση του Αντιφώντος «καὶ οὐδεις ἄν τολμήσειεν οὔτε τὴν δίκην τὴν δεδικασμένην παραβαίνειν» (*Περὶ τοῦ Ἡρώδου φόνου*, 87) η οποία προηγείται του κειμένου της Εισαγωγής. Το πόνημα εκτείνεται – και εκτυλίσσεται – σε 5 (πέντε) κεφάλαια πλαισιούμενα από την αναφερθείσα Εισαγωγή και από τελικά Συμπεράσματα, τα οποία με τη σειρά τους ακολουθούνται από παράθεση Πηγών – Βιβλιογραφίας και αναλυτικό πίνακα Περιεχομένων.

Στο πρώτο κεφάλαιο, δίδεται το ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο τέθηκαν εξελικτικά οι «ασφαλιστικές δικλείδες νομιμότητας στην αρχαία Αθήνα» (όπως και ο τίτλος του κεφαλαίου δηλώνει) και, μάλιστα, εξετάζεται η περίπτωση της δίκης των στρατηγών μετά τη νίκη στις Αργινούσες, ώστε να αναδειχθεί η καθοριστική κρισιμότητα της λαϊκής παραμέτρου: η υποψήφια, αναφερόμενη στις απόψεις των Νεότερων πάνω στο πρόβλημα της ακολουθηθείσας διαδικασίας, αφιερώνει εκτενή ανάπτυξη σ' αυτήν την τελευταία ακριβώς για να υπογραμμίσει εντονότατα την κυριαρχία του *δήμου* (διαμέσου της συμμετοχής του στα πολιτειακά όργανα) και στον δικονομικό ορίζοντα της απονομής της δικαιοσύνης. Χαρακτηρίζοντας το όλο θέμα ως «ουσιώδες» –και, πράγματι, είναι–, η υποψήφια θέτει το θεμέλιο για την κατανόηση της περαιτέρω δόμησης της συλλογιστικής της.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, εξηγείται ο μηχανισμός απονομής της δικαιοσύνης στην Αθήνα κάτω από το πρίσμα της εφαρμοστικής λειτουργικότητάς του καθώς, πέραν των δικονομικών πτυχών της αρχοντικής αρμοδιότητας και των τύπων διαδικασίας, το ενδιαφέρον εστιάζεται στα τρωτά του συστήματος όταν αυτό τίθεται σε ενέργεια, μέσω της ανάλυσης του *Περὶ τοῦ Ἡρώδου φόνου* του Αντιφώντος.

Τα πλέον ισχυρά σημεία της ανάπτυξης στο εν λόγω πόνημα αποτελούν το τρίτο και το τέταρτο κεφάλαιο.

Στο τρίτο κεφάλαιο, αναλύεται η παρεχόμενη στους διαδίκους (της αττικής δίκης) δυνατότητα προβολής εκείνων των αιτημάτων και ισχυρισμών που θα μπορούσαν να εμποδίσουν την εισαγωγή μιας υπόθεσης σε δίκη. Έτσι, ειδικότερα, η υποψήφια (μη πειθόμενη από την άποψη του U. E. ΡΑΟΛΙ και κλίνοντας υπέρ της θέσης του H. J. WOLFF και ιδίως του R. J. BONNER) προβαίνει στην εξέταση του θεσμού της *παραγραφής* ως αιτήματος μη εισαγωγής της κύριας υπόθεσης στο δικαστήριο και ως εργαλείου αντιστροφής των δικονομικών θέσεων των διαδίκων, αλλά προσθέτει, και ορθά, τη *διαμαρτυρία* (εμάρτυρη προβολή ισχυρισμού κατά την ανάκριση –εδώ, ενώπιον του άρχοντα και όχι των δικαστών) ως δικονομικό όπλο που πλήττει την «εισαγωγιμότητα» μιας υπόθεσης σε δίκη· το κυριότερο ωστόσο είναι ότι διαβλέπει τη σύνδεση της λειτουργίας της *παραγραφής* προς εκείνη της νομοθεσίας περί δεδικασμένου: τη μελέτη όλων ετούτων την εδράζει γερά στη σχολιαστική επεξεργασία του υλικού το οποίο

παρέχεται από μια σειρά δικανικών του Ισοκράτους, του Δημοσθένους και του Ψευδο-Δημοσθένους.

Κατ' αυτόν τον τρόπο, η υποψήφια οδηγεί με δεξιοότητα τον αναγνώστη στο τέταρτο κεφάλαιο όπου πραγματεύεται το θέμα του νόμου που απαγόρευε την εκ νέου εκδίκαση μιας ήδη κριθείσας υπόθεσης, και την ψήφιση του οποίου χρονολογεί λίγο μετά το 403/2 και τον νόμο του Αρχίνου, επί Ευκλείδου άρχοντος (αμνηστία για τα διαπραχθέντα αδικήματα επί καθεστώτος Τριάκοντα), συνάπτοντάς την, σωστά, προς τη δημιουργία του *μητρώου* (κεντρικών αρχείων). Μετά τον κανόνα, η εξαίρεση: η υποψήφια εξετάζει εκτενώς τις περιπτώσεις *ἀναδικίας* (*παλινδικίας*), που μαρτυρούνται στις πηγές. Ειδικότερα, η καταγγελία για ψευδομαρτυρία, η *ἐπίσκηψις*, αφήνοντας να εξελιχθεί η εκδίκαση της κύριας υπόθεσης, ανέστειλε εν τούτοις την εκτέλεση της απόφασης (καταδίκη σε θάνατο, πώληση σε δουλεία ή ατιμία) μέχρι να εκδοθεί κρίση επί της ψευδομαρτυρίας. Το σημείο αυτό έχει ενδιαφέρον, διότι το ζήτημα επανέρχεται κάτω από συγκριτικό πρίσμα στο αμέσως επόμενο, και τελευταίο, κεφάλαιο.

Στο πέμπτο κεφάλαιο, στοιχεία ανακλύπτοντα σε επιγραφές και πατύρους που αφορούν σε διαιτητικές επιλύσεις διαπολιτειακών διαφορών παρέχουν στην υποψήφια τη δυνατότητα να συνθέσει, αρκετά καλά, μια γενικότερη εικόνα των τρόπων με τους οποίους οι πόλεις-κράτη διασφάλιζαν τη δεσμευτικότητα των αποφάσεων στο «εσωτερικό» τους δίκαιο, αλλά και την επιρροή των διαφορετικών αυτών πρακτικών στο διαπολιτειακό επίπεδο, καταγράφοντας ρυθμίσεις για υποχρέωση συμμόρφωσης των δικαιοδοτικών οργάνων προς τη λειτουργία του δεδικασμένου προγενέστερων αποφάσεων για την ίδια διαφορά.. Ασχολούμενη με την ψευδομαρτυρία και σ' αυτό το διακρατικό επίπεδο, η υποψήφια αντιπαραβάλλει, μεταξύ άλλων, τους κανόνες που διέπουν την προαναφερθείσα *ἐπίσκηψιν* προς εκείνους της *παρισκέσεως* όπως απορρέουν από την επιγραφική συνθήκη Δελφών – Πελλάνας (Haussoiiller 1917, σελ. 190 – in v. No 944 και 1590) για παραπομπή των μεταξύ τους διαφορών σε δικαστές τρίτης πόλης: διαγιγνώσκει επεικέστερο καθεστώς ποινών για το αδίκημα στο αττικό δίκαιο, ενώ διαπιστώνει ότι μπορεί να υπάρξει αναψηλάφηση της κύριας υπόθεσης εφ' όσον ευδοκιμήσει η *παρίσκεσις*.

Τέλος, η υποψήφια σημειώνει την εξάρτηση της ισχύος του δεδικασμένου από τη μεταβολή των προγενέστερων συνθηκών, ιδίως συνοριακών διευθετήσεων, βάσει των οποίων είχε κριθεί η διαπολιτειακή διαφορά.

Τα Συμπεράσματα της υποψήφιας περιλαμβάνουν τα αποτελέσματα της μελέτης της ταυτόχρονα ανταποκρίνονται και απαντούν στον προβληματισμό και τον ερευνητικό σκοπό ο οποίος εκφράστηκε στην Εισαγωγή. Εδώ, χρήζει ιδιαίτερης μνείας η παράγραφος των Συμπερασμάτων όπου γίνεται η ολιγόλογη σύγκριση μεταξύ του ρωμαϊκού συστήματος απονομής της δικαιοσύνης επί *respublica* και του δημοκρατικού αθηναϊκού διότι εξωτερικεύει συμπυκνωτικά, προδίδει εν μέρει, την εναυσματική ιδέα η οποία και διατρέχει ολόκληρη τη μονογραφία. Πράγματι, αρκετές φορές μέσα στην κυρίως ανάπτυξη του πονήματος, *passim*, επιδιώκεται να καταδειχθεί η *διαφορετική λογική των δύο συστημάτων* και όχι να καταγραφούν ή/και να ποσοστοποιηθούν τα αντιδιαστελλόμενα και τα κοινά σημεία τους: έτσι, η υποψήφια έχει την ευχέρεια να αντιπαρέλθει τις *legis actiones* του Δωδεκάδελτου ή το δικαστήριο των *centumviri*, και να εστιάσει στο γεγονός ότι ο πραιίτωρας είναι εκείνος ο οποίος διαμορφώνει στη Ρώμη το δικονομικό τοπίο μέσω της χορήγησης των ένδικων βοηθημάτων και του ορισμού του *iudex unus*, κατ' αντίθεση προς την αθηναϊκή επιλογή να συρρικνώσει τις αρχοντικές

δυνατότητες παρέμβασης σε όφελος μιας συντριπτικά εκτεταμένης εξουσίας του δήμου – συγκροτημένου είτε ως νομοθετικό είτε ως δικαιοδοτικό σώμα (χαρακτηριστικά, δεδικασμένο παραγόταν μόνο από αποφάσεις των δικαστηρίων, όχι των αρχόντων). Αντίθεση τόσο εξόφθαλμη ώστε, και μόνον απ’ αυτή, να προκύπτει αβίαστα –όπως ακριβώς επιθυμεί η συγγραφέας– το μέγα εύρος και το βάθος της νοητικής σύλληψης ενός πολιτεύματος όπου «κρατεί ο δήμος».

2- «Bemerkungen über das Schicksal des Familienguts nach dem Tod des pater familias im klassischen römischen Recht: Ein erbrechtlicher Beitrag», in: Ehe und Familiengut/Marriage and Family Property (Internationales Sommerseminar 2014 in Belgrad), υπό έκδοση.

Πρόκειται για προέκταση και περιπτώσιολογική εξειδίκευση του θέματος του *ius abstinendi* με το οποίο η υποψήφια έχει ασχοληθεί ήδη έντονα στο παρελθόν (σχετική μονογραφία της στην ελληνική γλώσσα: *Ius abstinendi. Μια πραιτορική καινοτομία στο κληρονομικό δίκαιο της αρχαίας Ρώμης*, σειρά: Πηγές και Μελέτες Ιστορίας Δικαίου, 5, Θεσσαλονίκη 2009). Εξετάζονται τα περιεχόμενα στον Πανδέκτη χωρία του Παύλου, D. 42,5,6, *pr.*, 1 και 2, και του Σκαιβόλα, D. 12,6,61 αλλά και 42,8,24, ως έχοντα κοινό υπόβαθρο τον κύκλο των έννομων συνεπειών από την άσκηση του δικαιώματος αποχής και, συνάμα, προδίδοντα την επιρροή του γνωμοδοτικού κύρους του δεύτερου από τους προαναφερθέντες νομομαθείς.

Η ανάλυση των κειμένων από την υποψήφια είναι εμβριθής και αποφεύγει να γίνεται δυσνόητη, αν και το ζήτημα είναι αρκετά περίπλοκο. Το μεν χωρίο του Παύλου ασχολείται με την παρεχόμενη δυνατότητα στον ασκούντα –μέσω του επιτρόπου του– το δικαίωμα αποχής ανήλικο οικείο κληρονόμο να διεκδικεί την απόδοση ποσού που κατέβαλε σε δανειστή της κληρονομίας προς εξόφληση κληρονομικού χρέους, όταν η καταβολή προήλθε από πηγή διαφορετική της κληρονομιαίας περιουσίας. Τα δε χωρία του Σκαιβόλα απαντούν στο ερώτημα εάν είναι δυνατό να διεκδικηθεί καθ’ ολοκληρία καταβληθέν ποσό σε δανειστή για λογαριασμού του *se abstinens* ή μόνο το «επιπλέον» σε σύγκριση προς το ποσοστό που έλαβαν οι υπόλοιποι δανειστές της κληρονομίας κατά την αναγκαστική πώλησή της –και όχι προς την αρχική απαίτηση των ικανοποιηθέντων δανειστών.

Η υποψήφια σωστά επισημαίνει, αφ’ ενός, ότι η ύπαρξη ενεργητικού στην κληρονομία οδηγούσε σε χειρισμό που παρέπεμπε στη διοίκηση αλλοτρίων, για να δυνηθεί ο *pupillus* να διεκδικήσει το ποσό κατά τη διαδικασία αναγκαστικής πώλησης της κληρονομίας (αγωγές με *in factum* πραιτωρικές *formulae*) και, αφ’ ετέρου, αναδεικνύει με ευκρίνεια την παράλληλη στόχευση του ρωμαϊκού δικαίου να διαφυλάξει τον δανειστή με υποστήριξη της αυτόδικης διεκδίκησης του «επιπλέον» ληφθέντος εκ μέρους του, στην περίπτωση όπου έχει συμβεί η αναγκαστική πώληση.

Το πολύ καλό αυτό πόνημα της υποψήφιας δηλώνει τη συμπαγή νομική κατάρτισή της σε ό,τι αφορά στο ιδιωτικό δίκαιο της αρχαίας Ρώμης και δεικνύει σαφή ικανότητα ερμηνευτικής προσέγγισης της ρωμαϊκής νομικής σκέψης.

3- «*Στῆλαι ἐνθάδε τυποῦνται καὶ χαράσσονται*»: Νομικές και κοινωνικές προεκτάσεις της διάδοσης της γνώσης και της πληροφορίας μέσω της γραφής στο χθες», in: *Νομικές και κοινωνικές προεκτάσεις του διαδικτύου σήμερα – Πανελλήνιο συνέδριο, Θεσσαλονίκη, 7 – 8 Ιουνίου 2013 (e-book)*, σελ. 19-29.

Στην ενδεκασέλιδη αυτή εργασία, εξηγείται εύληπτα η εγγενής ανάγκη πιστοποίησης της αυθεντικότητας για τα δικαιοκρινή φύσης κείμενα, αλλά και η συναφής ανάπτυξη βιοτεχνικής δραστηριότητας χάραξης επιγραφών. Με αφορμή τη φράση «στῆλαι ἐνθάδε τυποῦνται καὶ χαράσσονται» που ανευρίσκεται σε δίγλωσση, ελληνική/λατινική, επιγραφή του 1ου μ.Χ. αι. από τη Σικελία (*CIL X, 7296 – Πάνορμος*), η υποψήφια, διαπιστώνοντας τη 'διαφημιστική' διάσταση της εν λόγω ανακοίνωσης –σε δημόσια θέα– του εργαστηρίου χάραξης, προχωρεί σε επιλεκτική παράθεση ιστορικών παραδειγμάτων (από την αθηναϊκή απαίτηση/ προϋπόθεση στη σύναψη συνθήκης με τους Μεγαλοπολίτες για καταστροφή των στηλών που ενσωμάτωναν προγενέστερη συνθήκη με τους Θηβαίους έως τον τον χρυσόβουλλο λόγο του βυζαντινού αυτοκράτορα) που βεβαιώνουν διαχρονικά το γεγονός ότι ο γραπτός λόγος συνιστά θεμελιώδη πτυχή της ανθρώπινης επικοινωνίας.

4- «*Η αρχή της εκατέρωθεν ακρόασης στο αττικό δίκαιο*», in: *Επετηρίς του Κέντρου Ερεύνης της Ιστορίας του Ελληνικού Δικαίου – Ακαδημία Αθηνών*, 44 (2012 – 2013), σελ. 37-58.

Στο άρθρο αυτό, η υποψήφια εξετάζει επιτυχώς την αττική δίκη κάτω από το πρίσμα της παροχής δυνατότητας εκατέρωθεν ακρόασης όπως αυτή προκύπτει από την εμπεριεχόμενη στον Ηλιαστικό Όρκο αρχή «μηδενί δίκης δικάσης πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσης» (λατ. *audiatur et altera pars*), ενώ δεν παραλείπει, ορθά, να αναδείξει το μέγεθος της ισχύος του παραπάνω κανόνα αναφέροντας τις περιπτώσεις παρέκκλισης απ' αυτόν, είτε ως παραβιάσεις του –οπότε και αναλύει τις επαγόμενες συνέπειες– είτε ως εξαίρεση. Έτσι, η υποψήφια διατρέχει όλα τα στάδια της δίκης διαπιστώνοντας τη σταθερή μέριμνα για την τήρηση των ισορροπιών σε ό,τι αφορά στη δικονομική μεταχείριση των διαδίκων και τη δυνατότητά τους να ακουστούν· επισημαίνει την εφαρμογή της εν λόγω αρχής και στις ειδικές διαδικασίες, την *εισαγγελία* αίφνης (ψηφισμα του Κανωννού) για την οποία μαρτυρείται χρήση της κλεψύδρας προς εξασφάλιση ίσου χρόνου στους διαδίκους· ταυτόχρονα, υπογραμμίζει τη θεσμοθέτηση εξαίρεσης από τις συνήθεις διαδικασίες η οποία αποστερεί τους επιχειρήσαντες να καταλύσουν το δημοκρατικό πολίτευμα του δικαιώματος προσφυγής στη δικαιοσύνη για οποιαδήποτε κακομεταχείριση στο πρόσωπο ή την περιουσία τους.

5- Η σύνοψη σε γερμανική γλώσσα των εργασιών της Διεθνούς Συνάντησης Νέων Ιστορικών του Δικαίου – Θεσσαλονίκη, Σεπτ. 2013 (*Internationales Zusammentreffen von jungen Rechtshistorikern im römischen Recht*, Thessaloniki 27–28 September 2013), για τα *Quaderni Lupiensi di Storia e Diritto*, 4 (2014), σελ. 273-283, ως προστεθεί ως απόδειξη της εργατικότητας της υποψήφιας, παράλληλα προς τη δυνατότητά της να αντεπεξέρχεται ικανοποιητικότερα στην –όχι εύκολη– άσκηση της περίληψης εκτενών

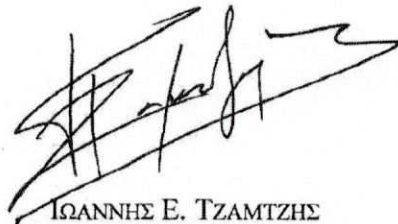
θεμάτων όπως το εν λόγω, αλλά και ως σημείο εμπιστοσύνης προς αυτήν από ένα καλό επιστημονικό περιοδικό του εξωτερικού.

Η περαιτέρω επιστημονική δραστηριότητα της κυρίας ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ από το διορισμό της ως λέκτορα είναι πλούσια, καθώς καταγράφει συμμετοχές με ανακοίνωση/εισήγηση σε συνέδρια (στο εσωτερικό κυρίως, αλλά όχι μόνον) και σεμινάρια, συμμετοχές σε επιστημονικές και οργανωτικές επιτροπές διαφόρων τύπων ακαδημαϊκών εκδηλώσεων, αλλά και διαλέξεις πάνω στο γνωστικό της αντικείμενο, καθώς και τη διοργάνωση και προετοιμασία, μαζί με συνάδελφό της, της ομάδας της Νομικής Α.Π.Θ. σε διαγωνισμό εικονικής δίκης Ρωμαϊκού Δικαίου (Θεσσαλονίκη, 2012).

Το διδακτικό και διοικητικό έργο της υποψήφιας, όπως αυτό προκύπτει από το υποβληθέν αναλυτικό υπόμνημά της, κρίνεται επαρκές. Ας σημειωθεί εμφατικά και η αυτοδύναμη διδασκαλία μαθημάτων σε ξένη γλώσσα.

Στη βάση όλων των παραπάνω, αξιολογώ απολύτως θετικά το έργο, κατά τα επιμέρους στοιχεία του και ως σύνολο, της κυρίας Καλλιόπης Κ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, υποψήφιας για τη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή, του Τομέα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου με γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου»

Ιωάννινα, 4 Μαΐου 2015

ΙΩΑΝΝΗΣ Ε. ΤΖΑΜΤΖΗΣ

Δρ Νομικής – Ιστορία του Δικαίου και των Θεσμών – του Πανεπιστημίου PARIS 2
Αναπληρωτής Καθηγητής Ρωμαϊκής Ιστορίας στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας
Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων